

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΑΚΥΡΩΣΗΣ

- 1) Της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συνταξιούχων ΔΕΗ (ΠΟΣ/ΔΕΗ) που εδρεύει στην Αθήνα (Γ' Σεπτεμβρίου 7) όπως νόμιμα εκπροσωπείται.
- 2) Του Αθανασίου Τριανταφυλλίδη, ατομικά και ως Προέδρου του Δ.Σ. της ΠΟΣ/ΔΕΗ, κατοίκου Γ' Σεπτεμβρίου 7, Αθήνα.
- 3) Του Αλέξανδρου Αυγερινόπουλου, ατομικά και ως Γενικού Γραμματέα της ΠΟΣ/ΔΕΗ, κατοίκου Γ' Σεπτεμβρίου 7, Αθήνα.

ΚΑΤΑ

- 1) Του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που κατοικοεδρεύει στην Αθήνα.
- 2) Του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, που κατοικοεδρεύει στην Αθήνα.

ΚΑΙ ΚΑΤΑ

- 1) Της υπ' αριθμ. Οικ. 26083/887/7-6-2016 (ΦΕΚ Β/1605/7-6-2016) Κοινής Υπουργικής Απόφασης του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Αναπροσαρμογή κύριων συντάξεων – Προστασία καταβαλλόμενων συντάξεων».
- 2) Της υπ' αριθμ. Οικ. 25909/470/7-6-2016 (ΦΕΚ Β/1605/7-6-2016) απόφασης του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Αναπροσαρμογή καταβαλλόμενων συντάξεων του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης».
- 3) Της υπ' αριθμ. Οικ. 23123/785/7-6-2016 (ΦΕΚ Β/1604/7-6-2016) απόφασης του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Καθορισμός των τεχνικών παραμέτρων σχετικά με τις παροχές του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης».
- 4) Κάθε άλλης συναφούς πράξεως και παραλείψεως, προγενέστερης ή μεταγενέστερης.

I. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΙΘΕΜΕΝΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ.

Με τις προσβαλλόμενες θίγονται θεμελιώδη συνταγματικά περιουσιακά δικαιώματα των μελών μας, συνταξιούχων και πρώην εργαζόμενων στην ΔΕΗ ΑΕ, καθότι επαναυπολογίζονται οι συντάξεις τους, κύριες και επικουρικές, κατά τρόπο άδικο, μη νόμιμο και σίγουρα αντίθετο με όσα έκρινε η απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου Σας με αριθμό 2287/2015.

II ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΚΑΙ ΕΝΝΟΜΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ:

Η μεν πρώτη είμαστε η μοναδική ομοσπονδία σωματείων συνταξιούχων στον χώρο της ΔΕΗ (ήτοι β/θμια σ.ο.) και έχουμε συσταθεί δυνάμει της υπ' αριθμ. 2099/2001 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Μέλη μας καθίστανται πρωτοβάθμιοι σύλλογοι, στους οποίους εγγράφονται συνταξιούχοι – υπαγόμενοι στην ασφάλιση του πρώην ΟΑΠ ΔΕΗ, πρώην υπάλληλοι της ΔΕΗ ΑΕ. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του καταστατικού μας, σκοπός μας εκτός των άλλων είναι:

Η συνένωση όλων των σωματείων των συνταξιούχων της ΔΕΗ, που τα μέλη τους παίρνουν κύρια σύνταξη από τη ΔΕΗ, όπως αυτά καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 4, για την προστασία των ασφαλιστικών, οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων των μελών τους. Η ανάπτυξη πνεύματος συναδέλφωσης και αλληλεγγύης μεταξύ των μελών, η υποστήριξη, η προστασία, η μελέτη και προαγωγή των συνταξιοδοτικών θεμάτων, η βελτίωση των διατάξεων της ασφάλισης της ΔΕΗ (κύριας και επικουρικής) για όλους τους συνταξιούχους της, η προστασία του θεσμού της ασφάλισης του προσωπικού ΔΕΗ, όπως αυτός προβλέπεται από το Ν. 4491/1966, η επαγρύπνηση για τη διατήρηση της αυτοτέλειας της ΔΕΗ, με την μορφή της Κρατικής Επιχείρησης, σε όφελος του κοινωνικού συνόλου και η συμβολή για την προστασία των συνδικαλιστικών ελευθεριών, στα πλαίσια του Συντάγματος που ισχύει, των νόμων του κράτους και των διεθνών Συμβάσεων.

Με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις επέρχεται επαναυπολογισμός των συντάξεων (κύριων και επικουρικών) όλων των μελών μας ενώ επιβάλλονται περικοπές στο ύψος των επικουρικών συντάξεων, κατά τρόπο, ώστε κανένα εξ αυτών όχι μόνο δεν ευνοείται από την εφαρμογή των προσβαλλόμενων αποφάσεων αλλά έτι περαιτέρω θίγεται ο πυρήνας του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος περί αξιοπρεπούς διαβίωσης, όπως άλλωστε επισημάνθηκε στην απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ 2287/2015. Ο μιν δεύτερος και τρίτος ημών, είμαστε συνταξιούχοι πρώην υπάλληλοι της ΔΕΗ και νόμιμοι εκπρόσωποι της ΠΟΣ/ΔΕΗ. Υπό το πρίσμα αυτό έχουμε άπαντες άμεσο, προσωπικό και ενεστώως έννομο συμφέρον για την ακύρωση των προσβαλλόμενων πράξεων και Υπουργικών Αποφάσεων, οι οποίες μας θίγουν κατάφωρα, τόσο εμάς όσο και τα μέλη μας.

III. Οι προσβαλλόμενες αποφάσεις και το ρυθμιστικό τους πεδίο.

Με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις, οι οποίες εκδόθηκαν βάσει εξουσιοδότησεως, που παρέχεται στους Υπουργούς, δυνάμει των άρθρων 14 και 33 του ν. 4387/2016 για την πρώτη εξ αυτών και 96 παρ.1 και 6 του ίδιου νόμου για τη δεύτερη και τρίτη προσβαλλόμενη, καθορίστηκε η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την αναπροσαρμογή των ήδη καταβαλλόμενων κύριων και επικουρικών συντάξεων και για την περικοπή των επικουρικών συντάξεων, εφόσον το σύνολο αυτών υπερβαίνει το ποσό των 1300 ευρώ.

Έτσι, με την πρώτη προσβαλλόμενη προβλέπεται ο επανυπολογισμός των κύριων συντάξεων, που καταβάλλονται κατά την 15-5-2016 από τον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), μετά την έναρξη λειτουργίας του ή από τους αρμόδιους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, το Δημόσιο και την Τράπεζα της Ελλάδος πριν από την έναρξη λειτουργίας του ΕΦΚΑ. Με την δεύτερη και τρίτη προσβαλλόμενη προβλέπεται ο επανυπολογισμός των επικουρικών συντάξεων, ενώ εισάγεται περαιτέρω περικοπή των επικουρικών συντάξεων, εφόσον μετά τον επανυπολογισμό τους, το άθροισμα κύριας και επικουρικής συντάξεως υπερβαίνει το ποσό των 1300 ευρώ μεικτά.

Οι εν λόγω αποφάσεις αφορούν όλους τους συνταξιούχους φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης καθώς και όλους τους συνταξιούχους , που λαμβάνουν επικουρική σύνταξη από το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ), συνεπώς και τα μέλη μας.

IV. ΛΟΓΟΙ ΑΚΥΡΩΣΗΣ.

Οι προσβαλλόμενες αποφάσεις είναι ακυρωτέες για τους κάτωθι βάσιμους νόμιμους και αληθείς λόγους:

1^{ος} λόγος ακύρωσης των προσβαλλόμενων.

Η πρώτη προσβαλλόμενη Υπουργική Απόφαση έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή των άρθρων 14 και 33 του ν. 4387/2016, τα οποία προβλέπουν τον επανυπολογισμό των ήδη καταβαλλόμενων κύριων συντάξεων (στη βάση του μοντέλου εθνική- ανταποδοτική σύνταξη,) ενώ στην παρ. 2^α του άρθρου 14 του ως άνω νόμου προβλέπεται η συνέχιση της καταβολής των συντάξεων, όπως επανυπολογίζονται στο ύψος, που είχαν διαμορφωθεί στις 31-12-2014. Η πρόβλεψη αυτή επαναλαμβάνεται στο άρθρο 3 της προσβαλλόμενης, όπου ορίζεται, ότι σε περίπτωση, που το καταβαλλόμενο ή το καταβλητέο κατά την ημερομηνία έναρξης του ν. 4387/2016 (12-5-2016) ποσό σύνταξης είναι μεγαλύτερο από αυτό, που προκύπτει μετά τον επανυπολογισμό της, τότε το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο, ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ' έτος με τυχόν αυξήσεις, που θα καταβληθούν στο μέλλον.

Με βάση ωστόσο , τις ως άνω προβλέψεις η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει το απορρέον από τις υπ' αριθμ. 2287-2290/2015 αποφάσεις της Ολομέλειας του Δικαστηρίου Σας δεδουλευμένο, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις, που κρίθηκαν αντισυνταγματικές από το Δικαστήριο Σας, αναδρομικώς μεν για όσους είχαν

κατά τον χρόνο έκδοσης των αποφάσεων ασκήσει ένδικα βοηθήματα, για δε τους λοιπούς από τη δημοσίευση τους και εντεύθεν (10-6-2015).

Συγκεκριμένα, οι ως άνω αποφάσεις έκριναν, ότι οι εισαχθείσες δια των διατάξεων των ν. 4051/2015 και 4093/2012 μειώσεις των κύριων και επικουρικών συντάξεων (αναδρομική μείωση κατά 12% στις κύριες συντάξεις, που υπερβαίνουν τα 1300 ευρώ και στις επικουρικές συντάξεις με κλιμάκωση του ποσοστού αναλόγως του ύψους αυτών και με κατοχύρωση κατώτατου ορίου 200 Ευρώ, μείωση 5-20% των από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία συντάξεων, που υπερβαίνουν αθροιστικά τα 1000 ευρώ και κατάργηση επιδομάτων και δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα κι αδείας), είναι αντισυνταγματικές διότι:

[α] Ο νομοθέτης όφειλε να αναδείξει τεκμηριωμένα, ότι η λήψη των συγκεκριμένων μέτρων ήταν συμβατή με τις σχετικές συνταγματικές δεσμεύσεις, τις απορρέουσες μεταξύ άλλων από το θεσμό της κοινωνικής ασφάλισης, τις αρχές της ισότητας, της αναλογικότητας και της προστασίας της αξίας του ανθρώπου.

[β] Ο νομοθέτης όφειλε να ελέγξει την προσφορότητα των εισαγόμενων περικοπών για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων, ιδιαίτερα ενόψει της αποτυχίας των προηγούμενων μέτρων, που ομοίως εισήγαγαν περικοπές των συντάξεων (κύριων και επικουρικών) και

[γ] ο νομοθέτης όφειλε να ελέγξει τις συνέπειες των περικοπών στο βιοτικό επίπεδο των θιγόμενων δικαιούχων, λαμβανομένων υπόψη και των λοιπών επιβαρύνσεων, που η εν λόγω κατηγορία πολιτών έχει ήδη υποστεί από την αρχή της κρίσης.

Η δε διαμορφωθείσα νομολογία Σας δεν μπορεί να εκληφθεί ως διαπιστώνουσα μια τυπική και μόνο αντισυνταγματικότητα, ήτοι ότι οι περικοπές, που εισάγουν οι ν. 4051 και 4093/2012 κρίνονται αντισυνταγματικές, απλώς και μόνο γιατί δεν προηγήθηκε μελέτη των επιπτώσεων των μέτρων, που ελήφθησαν στην βιωσιμότητα των ασφαλιστικών φορέων αλλά και στο επίπεδο διαβίωσης των συνταξιούχων. Και τούτο διότι οι αποφάσεις Σας επί της ουσίας θέτουν βασικές παραμέτρους, που συνδέονται

άμεσα με την ερμηνεία του άρθρου 22 παρ. 5 του Συντάγματος, ήτοι με την υποχρέωση του Κράτους όχι απλώς και μόνο να οργανώνει τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (κύριας και επικουρικής) αλλά και να εγγυάται την παροχή βιώσιμων αποδοχών στους δικαιούχους τους, καλύπτοντας τα ελλείμματα, που δημιουργούνται. την ίδια στιγμή, η νομολογία σας διέγραψε τα όρια εντός των οποίων εκτιμάται η διασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης των συνταξιούχων, κατά το δυνατόν εγγύς εκείνου, το οποίο είχαν κατά την διάρκεια του εργασιακού τους βίου, συνεκτιμώντας και τις λοιπές επιβαρύνσεις, που η κατηγορία αυτή των πολιτών έχει ήδη υποστεί είτε με βάση γενικές διατάξεις (ΕΝΦΙΑ, φορολογία κλπ) είτε με βάση περικοπές, που έχουν ήδη επιβληθεί εις βάρος τους.

Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο Σας στο σκεπτικό της απόφασης 2287/2015 υπενθυμίζουμε ότι εκτός των άλλων έχει κρίνει ότι: «.....Τέλος, εφ' όσον, πάντως, κατόπιν των ανωτέρω, ο νομοθέτης επέλεγε, όπως εν προκειμένω, να προβεί σε συγκεκριμένες περικοπές συντάξεων (επιλογή, κατ' αρχήν, δικαστικώς ανέλεγκτη), όφειλε προηγουμένως να εξετάσει με τρόπο επιστημονικό και δικαστικά ελέγξιμο, αν οι επιπτώσεις των περικοπών τούτων στο βιοτικό επίπεδο των θιγομένων, αθροιζόμενες με τις επιπτώσεις από τα ήδη ληφθέντα γενικά μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης (όπως οι αλληπάλληλες, κατά τα εκτεθέντα, φορολογικές επιβαρύνσεις) και συνδυαζόμενες με τις ευρύτερες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της διανυόμενης έκτακτης περιόδου (κόστος αγαθών και υπηρεσιών, περικοπές παροχών υγείας, ανεργία και επίδρασή της στο οικογενειακό εισόδημα, έκταση και περιεχόμενο δανειοληπτικών υποχρεώσεων), οδηγούν σε ανεπίτρεπτη μείωση του επιπέδου ζωής των συνταξιούχων κάτω του ορίου εκείνου που συνιστά, κατά τα προεκτεθέντα, τον πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού τους δικαιώματος...».

Σε συμμόρφωση προς τις ως άνω αποφάσεις, η Διοίκηση όφειλε (από 10-6-2015) να αποκαταστήσει τις περικοπείσες κύριες και επικουρικές συντάξεις των συνταξιούχων,

όλων των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης στο ύψος, που αυτές καταβάλλονταν κατά το έτος 2012, μη εφαρμοζομένων των διατάξεων των ν. 4051/2012 και 4093/2012 κατά το μέρος, που κρίθηκαν αντισυνταγματικές (ΟλΣτΕ 2176/2004) Αντ' αυτού, η Διοίκηση εκδίδοντας την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση προβαίνει σε εκ νέου υπολογισμό των κύριων συντάξεων και προβλέπει τη διατήρηση, ως προσωπικής διαφοράς μόνο της διαφοράς, που ανακύπτει μεταξύ του καταβαλλόμενου πριν τις 12-5-2016 και του επανυπολογιζόμενου ποσού της συντάξεως, και όχι του ποσού, που θα έπρεπε να καταβάλλεται μετά τη συμμόρφωση της προς τις αποφάσεις της Ολομέλειας του Δικαστηρίου Σας.

Εν ολίγοις, η πρώτη προσβαλλόμενη Υπουργική απόφαση λαμβάνει ως βάση υπολογισμού της προσωπικής διαφοράς, που θα καταβάλλεται στους συνταξιούχους μετά τον επανυπολογισμό, ποσό μικρότερο αυτού, που θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη, «απορροφώντας» με τον τρόπο αυτό το ωφέλιμο αποτέλεσμα των αποφάσεων της Ολομέλειας και εφαρμόζοντας διατάξεις νόμων, που κρίθηκαν αντισυνταγματικές.

Για να ήταν συνεπής η κανονιστικώς δρώσα διοίκηση και ο νομοθέτης με τις απορρέουσες από το δεδικασμένο των αποφάσεων Σας επιταγές, όφειλαν να ορίσουν, ότι οι ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις διατηρούνται στο επίπεδο, που είχαν διαμορφωθεί πριν την έκδοση των διατάξεων του ν. 4051/2012 και 4093/2012, που κηρύχθηκαν αντισυνταγματικές (για ουσιαστικούς αλλά και για τυπικούς λόγους). Αντ' αυτού με την προσβαλλόμενη πρώτη Υπουργική απόφαση, χωρίς ουσιαστική επανεκτίμηση, χωρίς να μεσολαβήσει η ελλείπουσα ακόμα και με τυπικούς όρους μελέτη των επιπτώσεων, που διαπιστώνεται στη νομολογία Σας, εκλαμβάνεται ως βάση διατήρησης των συντάξεων, που επανυπολογίζονται οι περικοπείς συντάξεις, κατ' εφαρμογή των διατάξεων και των ν. 4051/ και 4093/2012.

Η δε συμμόρφωση με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου Σας, που ανέτρεπαν στο σύνολό τους τις παρεμβάσεις επί των συντάξεων από το έτος 2012 είχε ήδη προβλεφθεί με τα συμφωνηθέντα μέτρα του τρίτου Μνημονίου (όπως περιλαμβάνονται στον ν. 4336/2015), όπου ρητώς αναφέρεται 'η ελληνική κυβέρνηση θα προσδιορίσει και θα θεσπίσει νομοθετικά έως τον Οκτώβριο του 2015 ισοδύναμα μέτρα για την πλήρη αντιστάθμιση των επιπτώσεων της εφαρμογής της δικαστικής απόφασης σχετικά με τα συνταξιοδοτικά μέτρα του 2012''.

Συνέπεια αυτού, δεν μπορεί να γίνει επίκληση εκ μέρους της Διοικήσεως, ότι η υποχρέωση για μη εφαρμογή του δεδικοσμένου των αποφάσεων της Ολομέλειας Σας, απορρέει από επιταγές, που επιβλήθηκαν μέσω των διατάξεων του Τρίτου Μνημονίου ή που υπαγορεύθηκαν από τους πιστωτές στα πλαίσια των διεθνών υποχρεώσεων της Ελλάδος.

Αντίστοιχη και προφανώς ασύμβατη προς τη νομολογία του Δικαστηρίου Σας είναι και η πρόβλεψη, περι καταβολής της συντάξεως σε μηνιαία και μόνο βάση, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 4387/2016, κατά τρόπο ώστε οι περικοπές των επιδομάτων και δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα και άδειας να καθίστανται πλέον μόνιμες, επαναλαμβανόμενων των διατάξεων, που κρίθηκαν αντισυνταγματικές.

Το Δικαστήριο Σας δέχεται παγίως, ότι « η συμμόρφωση της διοικήσεως προς τις ακυρωτικές αποφάσεις πρέπει, να είναι πλήρης και , κατά το δυνατόν, άμεση, υπό την έννοια ότι μετά την δημοσίευση της αποφάσεως η αρμόδια αρχή οφείλει να προβαίνει σε κάθε ενέργεια, που είναι απαραίτητη για την υλοποίηση του ακυρωτικού αποτελέσματος και δεν δύναται να αδρανή επικαλούμενη λόγους οι οποίοι δεν εδράζονται σε συνταγματικές διατάξεις , διότι άλλως αναιρείται ο σκοπός της θεσπίσεως της διατάξεως του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος» (ΣτΕ 1995, 1518/2014, 2559/2011, 677/2010, 2557/2006, 3191/2005 και 21/2008, 43/2010 αποφάσεις του Συμβουλίου του άρθρου 2 του Ν. 3068/2002).

Η μη συμμόρφωση με τις εκδοθείσες αποφάσεις του Δικαστηρίου Σας και η διατήρηση μίας έννομης κατάστασης, η οποία στηρίζεται σε διατάξεις, που κρίθηκαν αντισυνταγματικές θίγουν ευθέως και το απορρέον από το άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ

δικαίωμα για δίκαιη δίκη, αφού η συμμόρφωση της Διοικήσεως προς το αποτέλεσμα μιας ακυρωτικής απόφασης, ιδιαιτέρως όταν αυτή αφορά σε αντίθεση της κείμενης νομοθεσίας προς κανόνες δικαίου υπέρτερης τυπικής ισχύος εμπίπτει στην έννοια της «δίκης», όπως εισάγεται στο άρθρο αυτό [ΕΔΔΑ 19 Μαρτίου 1997, Hornsby κατά Ελλάδας (18357/1991)].

Σε κάθε περίπτωση, με την δεύτερη και Τρίτη προσβαλλόμενες Υπουργικές Αποφάσεις εισάγονται περαιτέρω περικοπές των επικουρικών συντάξεων, μειώνοντας έτι περαιτέρω το ύψος των αποδοχών των συνταξιούχων, συνεχίζοντας την μακρά σειρά παρεμβάσεων στις συντάξεις ως μέσο για τη μείωση των κρατικών δαπανών, κατά παράβαση των αρχών της αναλογικότητας, της ισότητας στην κατανομή των δημοσίων βαρών και τελικώς της αξίας του ανθρώπου αλλά και του δικαιώματος περιουσίας, όπως προβλέπεται και προστατεύεται από το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ.

Πρέπει συνέπεια αυτών, οι προσβαλλόμενες αποφάσεις να ακυρωθούν από το Δικαστήριο Σας.

2ος λόγος ακύρωσης των προσβαλλόμενων.

Με την πρώτη προσβαλλόμενη Υπουργική Απόφαση επέρχεται επαναυπολογισμός των κυρίων συντάξεων σύμφωνα με οριζόμενα στα άρθρα 7,8,13,14,33, 27 και 28 του ν. 4387/2016. Οι διατάξεις αυτές εισάγουν αδικαιολόγητη διάκριση μεταξύ εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης. Στο άρθρο 2 πιο συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι η εθνική σύνταξη δεν χρηματοδοτείται από ασφαλιστικές εισφορές αλλά απευθείας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό ενώ το ανταποδοτικό μέρος αυτής βάσει των καταβληθεισών εισφορών. Ειδικές διατάξεις σχετικές με την κρατική επιχορήγηση καταργούνται. Με τον τρόπο αυτό όμως διασφαλίζεται μόνο ένα τμήμα της σύνταξης (εθνική σύνταξη) μέσω χρηματοδότησης από τον κρατικό προϋπολογισμό. Το άλλο κομμάτι (ανταποδοτική σύνταξη) δεν είναι εξασφαλισμένο. Το δε άρθρο 56 του ν. 4387/2016 δεν προβλέπει, σημειωτέον, ως πόρο του ΕΦΚΑ την κρατική χρηματοδότηση αλλά μόνον τους πόρους που εισπράττονται από τις καταβληθείσες εισφορές. Η διάκριση που

εισάγεται με τρόπο αυθαίρετο και μονομερή μέσω της παύσης χρηματοδότησης του Ταμείου μας είναι άνιση και σίγουρα αντισυνταγματική.

Πρέπει δε να αναφερθεί ότι ειδικά στον χώρο της ΔΕΗ, η ασφάλιση γινόταν από τον ίδιο τον εργοδότη (ΔΕΗ ΑΕ) ο οποίος αρχικώς είχε διττή ιδιότητα. Με το νόμο 4491/1966 φορέας ασφάλισης του προσωπικού της ΔΕΗ ΑΕ ήταν η ίδια η ΔΕΗ, υποκείμενη κατά τούτο, δηλαδή κατά την ιδιότητά της ως ασφαλιστή του προσωπικού της, στην εποπτεία του Υπουργού Εργασίας. Η ΔΕΗ, ως ασφαλιστικός φορέας του προσωπικού της, ήταν υποχρεωμένη να εξασφαλίζει και να καταβάλλει οποιοδήποτε ποσό απαιτείτο για την κατ' έτος κάλυψη των πάσης φύσεως ex lege προβλεπόμενων υποχρεώσεων της προς τους ασφαλισμένους της. Από τη λειτουργία του ασφαλιστικού φορέα της ΔΕΗ, δυνάμει του νόμου 4491/1966, είχε σχηματιστεί περιουσία αυτού του φορέα ενσωματωμένη στην περιουσία της ΔΕΗ, η οποία προσδιορίστηκε ποσοτικά για την 31/12/1992 με την αναλογιστική μελέτη που συντάχθηκε από τις εταιρείες WYATT και PRUDENTIAL. Με την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε εφαρμογή της Οδηγίας 96/62/ΕΕ και ενόψει της εισαγωγής της ΔΕΗ στο Χρηματιστήριο Αθηνών προς άντληση κεφαλαίων, μέσω της μετατροπής της σε ΑΕ, κατέστη αναγκαία η διάσπαση του διφυούς αυτού νομικού προσώπου, ήτοι της επιχείρησης από τον ασφαλιστικό φορέα, με τη δημιουργία ενός χωριστού ΝΠΔΔ.

Ακολούθως, με το **ά. 34 παρ. 12 του ν. 2773/1999**, κυρώθηκε η από 30-7-1999 συμφωνία που υπεγράφη μεταξύ ημών, της ΓΕΝΟΠ/ΔΕΗ και του Υπουργού Ανάπτυξης, και η οποία είχε επί λέξει ως εξής:

«Σήμερα, 30 Ιουλίου 1999, στην Αθήνα, μεταξύ του Υπουργού Ανάπτυξης κ.Ευάγγελου Βενιζέλου που ενεργεί εν προκειμένω και εκ μέρους των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της ΓΕΝ.Ο.Π. - Δ.Ε.Η. που εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ.Ν. Εξαρχο, τον Γενικό Γραμματέα Α. Μασσαρίδη και τον Οργανωτικό Γραμματέα Ρ.Ρίζο, για την οριστική επίλυση του ασφαλιστικού ζητήματος,

της Δ.Ε.Η. και στη συνέχεια των όσων αναφέρονται στην εισηγητική έκθεση του ν.2593/1998, συμφωνούνται τα εξής:

1. Από τη λειτουργία του Ασφαλιστικού Φορέα της Δ.Ε.Η. βάσει του ν. 4491/1966 και ειδικότερα του άρθρου 7 παρ. 2 έχει σχηματιστεί περιουσία αυτού του φορέα ενσωματωμένη στην περιουσία της Δ.Ε.Η, η οποία είχε την πλήρη και αποκλειστική διαχείριση των πόρων του Φορέα στο πλαίσιο της κατά τις ανωτέρω διατάξεις ιδιότητάς της ως Ασφαλιστή του προσωπικού της (βλ. και την 98/96 απόφαση Δ.Σ./Δ.Ε.Η.). Η εν λόγω περιουσία προσδιορίστηκε ποσοτικά για την 31.12.1992 με την αναλογιστική μελέτη που συντάχθηκε από τις εταιρίες WYATT και PRUDENTIAL - και κατατέθηκε στο ΥΠ.Ε.Κ.Α. το 1995, η δε ποσοτική της εξέλιξη στο μέλλον θα προσδιορίζεται για τακτές ημερομηνίες, με έναρξη την 31.12.1998, με μελέτες επικαιροποίησής της που θα βασίζονται στις ίδιες αρχές, μεθοδολογία και παραδοχές της ως άνω μελέτης WYATT - PRUDENTIAL.

2. Το Κράτος αναγνωρίζει πλήρως τις υποχρεώσεις της Δ.Ε.Η. προς τον ασφαλιστικό της φορέα, έναντι της προαναφερόμενης ενσωματωμένης περιουσίας, και υποκαθιστά τη Δ.Ε.Η. σε όλες τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις της προς τους εργαζομένους και συνταξιούχους της προς τούτο το Κράτος αναλαμβάνει την πλήρη κάλυψη, με τις αναγκαίες καταβολές, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 16, όλων των αναγκών του νέου Ασφαλιστικού Φορέα Προσωπικού Δ.Ε.Η. (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και των εν γένει υποχρεώσεών του. Ειδικότερα οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνει εν προκειμένω το Κράτος αποτελούν αντιπαροχές έναντι της περιουσίας του Ασφαλιστικού Φορέα, κατά το αναφερόμενα στην παρ 1, με την οποία περιουσία αυξάνεται η περιουσία της Δ.Ε.Η και ουσιαστικά του Κράτους, ως ιδιοκτήτη της επιχείρησης.

3. Εν όψει της υποχρεωτικής απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας σε εφαρμογή της οδηγίας 96/92 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δ.Ε.Η., θα υπαχθεί στο ν. 2414/1996 και θα μετατραπεί σε ανώνυμη εταιρεία με συνέπεια να καθίσταται πλέον αναγκαίος ο διαχωρισμός του σημερινού διφυούς νομικού προσώπου της Δ.Ε.Η. αφ' ενός μεν σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που αναπτύσσει την επιχειρηματική δραστηριότητα στο χώρο της ηλεκτρικής ενέργειας με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, αφ' ετέρου σε ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που θα εξακολουθεί να λειτουργεί ως ασφαλιστικός φορέας του Προσωπικού της Δ.Ε.Η.. Είναι

άλλωστε γνωστό ότι κατά το Σύνταγμα και τη σχετική νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν είναι θεμιτό να εκτελείται έργο υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης από ανώνυμη εταιρεία ή άλλο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου.

4. Πέραν τούτου είναι φανερό ότι η δραστηριοποίηση της Δ.Ε.Η. στα πλαίσια της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με ανταγωνιστικούς όρους, η Χρηματοοικονομική της κάλυψη και η επιχειρηματική της ανάπτυξη, οδηγούν στην παρούσα ρύθμιση, ως την προσφορότερη λύση.

5. Έτσι για τους παραπάνω λόγους το Ν.Π.Δ.Δ. - Ασφαλιστής Δ.Ε.Η., διαχωρίζεται από τη Δ.Ε.Η. Επιχείρηση Α.Ε. και δημιουργείται ένα Ν.Π.Δ.Δ. (Δ.Ε.Η. - Ασφαλιστής).

Ο νέος ασφαλιστικός φορέας θα καλύψει, θα εξασφαλίσει και θα προστατεύσει, εις το ακέραιο, όλες τις κάθε είδους ασφαλιστικές, παροχές και υποχρεώσεις του ασφαλιστικού φορέα της Δ.Ε.Η., σε συνδυασμό με τα αναφερόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος, καθώς και με το άρθρο 35 του ν. 4491/1966 κατ' ελάχιστο στο επίπεδο και την έκταση που προβλέπεται σήμερα. Επίσης θα προβλεφθεί η κάλυψη για την αντιμετώπιση εκτάκτων γεγονότων που θα δημιουργούν έκτακτες ασφαλιστικές υποχρεώσεις (π.χ. εθελουσία έξοδος προσωπικού κ.λπ.).

ι) Οι καταβολές του Κράτους (παρ. 2) συνιστούν πάγιο πόρο του Νέου Ασφαλιστικού Φορέα Προσωπικού Δ.Ε.Η. (Ν.Π Δ.Δ.), ο οποίος θα αναφέρεται ιδιαίτερα στο οικείο άρθρο του καταστατικού του (Πόροι Φορέα). Οι καταβολές αυτές θα εγγράφονται στον εκάστοτε Κρατικό προϋπολογισμό, στην εισηγητική έκθεση του οποίου θα γίνεται σημείωση ότι η εγγραφή αυτή γίνεται έναντι της κατά τα ανωτέρω περιουσίας (αντιπαροχή) του Φορέα. Πιο συγκεκριμένα: Στον εκάστοτε Κρατικό προϋπολογισμό θα αναγράφεται το προϋπολογιζόμενο ποσό της διαφοράς εσόδων μείον παροχές, το οποίο θα χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση του φορέα. Για το ανωτέρω ποσό θα γίνεται στην εισηγητική έκθεση σημείωση, ότι γράφεται στον Κρατικό προϋπολογισμό, έναντι της περιουσίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος σε συνάρτηση με τις Κεφαλαιακές και άλλες ενισχύσεις του Ν Π Δ Δ. - ασφαλιστικού φορέα του προσωπικού της Δ.Ε.Η..

7. Η διαχείριση αυτού του ασφαλιστικού φορέα, η καταβολή των ασφαλιστικών παροχών, η κάλυψη της υγειονομικής περίθαλψης και των συμφωνημένων με Ε.Σ.Σ.Ε.

κοινωνικών παροχών, θα διενεργείται λόγω εμπειρίας κατά προτεραιότητα από Προσωπικό που σήμερα υπηρετεί στη Δ.Α.Π., που θα διέπεται από ταυτόσημο μισθολόγιο και ΚΚΠ με αυτό του προσωπικού της Δ.Ε.Η..

8. Με σκοπό την κατά το δυνατό μικρότερη επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού, με νομοθετική ρύθμιση πριν την 19.2.2001, το περιεχόμενο της οποίας θα συμφωνηθεί με τη ΓΕΝ.Ο.Π./Δ.Ε.Η., θα προβλεφθούν και ειδικότερα έσοδα, όπως ειδικό τέλος διοδίων στις γραμμές μεταφοράς, ανάκτηση ανενεργών επενδύσεων κ.λπ.. Υπογραμμίζεται ότι σε καμία περίπτωση δεν θα αυξηθούν οι σήμερα καταβαλλόμενες ασφαλιστικές εισφορές εργαζομένων και συνταξιούχων.

9. Ολα τα παραπάνω σημεία θα αποτυπωθούν, σε συνεννόηση με τη ΓΕΝ.Ο.Π. - Δ.Ε.Η. και ΠΟΣ - Δ.Ε.Η., σε νομοθετική ρύθμιση - πλαίσιο που θα εισαχθεί για ψήφιση ταυτόχρονα με το νόμο για την απελευθέρωση της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας, στην εισηγητική έκθεση της οποίας θα περιληφθεί αυτούσια και η παρούσα συμφωνία.

Ρητό επίσης θα αναφερθεί ότι μέχρι τη σύσταση και λειτουργία του νέου Φορέα θα ισχύει εξ ολοκλήρου το σημερινό ασφαλιστικό καθεστώς για τους ασφαλισμένους της Δ.Ε.Η..".

Περαιτέρω, και σε εξειδίκευση της ως άνω διάταξης, το ά. 9 ΠΔ 51/2009 ορίζει ότι η ετήσια καταβολή (*πάγιος πόρος*) από το Κράτος αφαιρείται κάθε φορά από την ενσωματωμένη στη ΔΕΗ ασφαλιστική περιουσία και δεν επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό ως επιπρόσθετη προβλεπόμενη δαπάνη. Επίσης, ρητή μνεία της ενσωμάτωσης της ασφαλιστικής περιουσίας στην περιουσία της ΔΕΗ, γίνεται και στο άρθρο 196 παρ. 16 του ν. 4001/2011, στο οποίο προβλέπεται ο επιμερισμός της ασφαλιστικής περιουσίας στις θυγατρικές εταιρείες της ΔΕΗ, βάσει αναλογιστικής μελέτης.

Με βάση τις παραπάνω διατάξεις καθίσταται σαφές ότι:

- 1) Η περιουσία του ασφαλιστικού φορέα της ΔΕΗ, μετά την απόσχισή του από την τελευταία, παρέμεινε ενσωματωμένη στην περιουσία της ΔΕΗ, δηλαδή σε άπαντα τα περιουσιακά της στοιχεία, κινητά και ακίνητα, για το λόγο ότι η ασφαλιστική περιουσία δεν μπορούσε να αποχωρισθεί από την περιουσία της ΔΕΗ. Έτσι η ασφαλιστική περιουσία παραμένει ενσωματωμένη στην περιουσία της ΔΕΗ και των θυγατρικών της και αναπροσαρμόζεται ετησίως κατά το νόμο, με αναλογιστική μελέτη και εγγράφεται στους ισολογισμούς του ασφαλιστικού φορέα.
- 2) **Αρμόδιο για τη χρηματοδότηση και βιωσιμότητα των ασφαλιστικών ταμείων των εργαζομένων και συνταξιούχων της ΔΕΗ είναι το Ελληνικό Δημόσιο.**
- 3) Η χρηματοδότηση του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία αποτελεί πάγιο πόρο των ασφαλιστικών ταμείων, αφορά την εις το ακέραιο προστασία και καταβολή κάθε είδους χρηματικής παροχής του ασφαλιστικού συστήματος της ΔΕΗ προς τους ασφαλισμένους, στο επίπεδο που αυτές ανήρχοντο κατά τη ψήφιση του νόμου 2773/1999.
- 4) Σε περίπτωση μη καταβολής όλου του ποσού του παγίου πόρου από το Ελληνικό Δημόσιο, υπόχρεη για την κάλυψη της χρηματοδότησης είναι η ΔΕΗ, βάσει των εγγυητικών υποχρεώσεων που έχει αναλάβει ως κάτοχος και νομέας της ασφαλιστικής περιουσίας κατ' άρθρο 34 ν. 2773/1999. Η υποχρέωση αυτή την πλήρη και εις το ακέραιο κάλυψη όλων των δαπανών του ασφαλιστικού συστήματος των εργαζομένων της ΔΕΗ.
- 5) Επιπλέον, σε περίπτωση που το Ελληνικό Δημόσιο δεν καταβάλλει ολόκληρο το ποσό του παγίου πόρου, δεν απομειώνονται αντίστοιχα και τα κεφάλαια της ασφαλιστικής περιουσίας που είναι ενσωματωμένα στην εταιρική περιουσία της ΔΕΗ. Αντίθετη ερμηνεία θα είχε σαν αποτέλεσμα τη διόγκωση της εταιρικής περιουσίας της ΔΕΗ με κεφάλαια, τα οποία δεν είναι δικά της, και τη δημιουργία ψευδών – εσφαλμένων εντυπώσεων προς τους μετόχους και υποψήφιους επενδυτές της ΔΕΗ ως προς το ύψος της πραγματικής της περιουσίας.

Τέλος, σύμφωνα με το **ά. 196 παρ. 16 του ν. 4001/2011** ορίστηκε ότι:

«16. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 34 του ν. 2773/1999 (Α` 286) περιουσία - ασφαλιστικό Κεφάλαιο των Φορέων Ασφάλισης του προσωπικού της ΔΕΗ Α.Ε. είναι ενσωματωμένη στην περιουσία της ΔΕΗ Α.Ε. και των θυγατρικών της σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Η περιουσία και ο επιμερισμός της σε έκαστη των εταιρειών θα γίνει στη βάση αναλογιστικής μελέτης που θα συνταχθεί μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος στη βάση τεχνικά αποδεκτών αρχών, μεθοδολογίας και παραδοχών. Η αναλογιστική μελέτη εγκρίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΗ μετά από γνώμη της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής του άρθρου 9 του ν. 3029/2002 (Α` 160)».

Εν προκειμένω, με την κατάργηση της χρηματοδότησης του ταμείου μας, απόλλυται ταυτόχρονα και η ενσωματωμένη μας περιουσία. Ο περιορισμός συνεπώς της κρατικής χρηματοδότησης του ΕΦΚΑ στην καταβολή της εθνικής σύνταξης και μόνο, αλλά και το γεγονός ότι για την καταβολή της ανταποδοτικής σύνταξης η χρηματοδότησης καταλείπεται αποκλειστικά και μόνο στις εισφορές των ασφαλισμένων, εισάγουν μία «συνταγματικώς μη ανεκτή αντίληψη, ότι το Κράτος ρυθμίζει απλώς και οργανώνει την Κοινωνικής ασφάλιση, χωρίς να υποχρεούται να συμμετέχει στην χρηματοδότηση των Οργανισμών Κοινωνικής ασφάλισης ή ότι η υποχρέωση αυτή μπορεί να αναπληρώνεται από παροχές προνοιακού χαρακτήρα, καθώς και ότι η διασφάλιση της βιωσιμότητας των εν λόγω Οργανισμών απόκειται στους ίδιους τους ασφαλισμένους, συναρτώμενη προεχόντως ή και αποκλειστικώς με την μαθηματική σχέση μεταξύ των καταβαλλόμενων εισφορών και χορηγούμενων παροχών (Ολομ ΣτΕ 2287/2015)».

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι οι προσβαλλόμενες αποτυπώνουν μία ανεπίτρεπτη κατά το άρθρο 22 παρ. 5 Συντάγματος αντίληψη ότι η υποχρέωση του Κράτους έναντι του θεσμού της Κοινωνικής Ασφάλισης περιορίζεται στην οργάνωση και μόνον αυτής

και στην διασφάλιση μιας «προνοιακού τύπου παροχής» χωρίς να υφίσταται ουδεμία άλλη υποχρέωση χρηματοδότησης του συστήματος για την βιωσιμότητά του.

Είναι συνεπώς ακυρωτέες και για το λόγο αυτό οι προσβαλλόμενες.

3ος λόγος ακύρωσης των προσβαλλόμενων.

Οι εισαγόμενες με τις διατάξεις της δεύτερης και τρίτης προσβαλλόμενης απόφασης μειώσεις στις επικουρικές συντάξεις σε περίπτωση που υπερβαίνουν αυτές τα 1300 ευρώ μεικτά, παραβιάζουν ευθέως τις διατάξεις των ά. 2 παρ. 1, 4 παρ. 1, 5, 22 παρ. 5 και 106 παρ. 1 Συντάγματος, όπως αυτές ερμηνεύθηκαν από τις αποφάσεις 2287-2290/2015 της Ολομέλειας του ΣτΕ. Και τούτο διότι εισάγουν πρόσθετες περικοπές στις επικουρικές συντάξεις σε συνάρτηση προς το ύψος των κυρίων συντάξεων και χωρίς να υφίσταται ουδεμία εμπειριστατωμένη μελέτη προς τούτο αναφορικά με τη βιωσιμότητα του συστήματος και τις συνέπειες εις βάρος των συνταξιούχων.

Επιπρόσθετα, έρχονται σε ευθεία αντίθεση προς το ά. 22 παρ. 5 του Συντάγματος καθώς η απαγόρευση κάθε χρηματοδότησης εκ μέρους του κρατικού προϋπολογισμού στα ταμεία επικουρικής ασφάλισης, παραγνωρίζει τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της επικουρικής ασφάλισης και την υποχρέωση του κράτους να συμβάλλει στην χρηματοδότηση των φορέων αυτών προς κάλυψη των ελλειμμάτων τους ...» Διότι ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της επικουρικής κοινωνικής ασφαλίσεως, η οποία παρέχεται από το Ε.Τ.Ε.Α. και άλλους φορείς και η, συνεπεία τούτου, λειτουργία αυτών υπό μορφήν νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (ΑΕΔ 87/1997, ΣτΕ 5024/1987 Ολ., κ.ά.) δικαιολογούνται από τον δημόσιο σκοπό, τον οποίο οι φορείς αυτοί υπηρετούν κατά το άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, συμβάλλοντας –δια της χορηγήσεως παροχών συμπληρωματικών εν σχέσει προς τις χορηγούμενες από τους φορείς υποχρεωτικής κύριας ασφαλίσεως– στη διασφάλιση υπέρ

των συνταξιούχων ενός ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης, κατά το δυνατόν εγγύς εκείνου το οποίο είχαν αυτοί κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου. Εν όψει δε του εν λόγω δημοσίου σκοπού, το κράτος, ανεξαρτήτως αν μέχρι σήμερα δεν έχει προβλεφθεί τακτική κρατική χρηματοδότηση των φορέων της υποχρεωτικής επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης, υποχρεούται, πάντως, κατά την ανωτέρω συνταγματική διάταξη, να συμμετέχει στη χρηματοδότηση και των φορέων τούτων, προς κάλυψη των ελλειμμάτων τους. Υπό τα δεδομένα, άλλωστε, αυτά, με τις εν λόγω διατάξεις των ανωτέρω νόμων κλονίζεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ γενικού συμφέροντος και περιουσιακών δικαιωμάτων των συνταξιούχων και, ως εκ τούτου, παραβιάζεται και το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. (Ολομ'ΣτΕ 2287/2015).

Συνεπώς, με τις προσβαλλόμενες εισάγεται αυτόματος μηχανισμός εξισορρόπησης των ελλειμμάτων του ΕΤΕΑ (σε εκτέλεση του ά. 96 του ν. 4387/2016) και προβλέπεται καθορισμός του ύψους των επικουρικών συντάξεων μόνον βάσει των δημογραφικών δεδομένων και μέρους των καταβληθεισών εισφορών του ασφαλισμένου, με αποτέλεσμα να αποκλείεται η κρατική χρηματοδότηση του ΕΤΕΑ ως φορέα υποχρεωτικής επικουρικής ασφάλισης, ιδιαίτερα υπό τη μορφή της κάλυψης των ελλειμμάτων αυτού. Επιπροσθέτως, επέρχεται νέα μείωση στις επικουρικές συντάξεις (κατά το υπερβάλλον των 1300 ευρώ μικτά) χωρίς καμία ουσιαστική σχέση ή συνάρτηση με τις καταβληθείσες εισφορές του εκάστοτε ασφαλισμένου. Υπενθυμίζουμε ότι η επικουρική σύνταξη είναι καθαρά ανταποδοτική και συναρτάται άμεσα με τις καταβληθείσες εισφορές του συνταξιούχου.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του 1ου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), η οποία κυρώθηκε με το ΝΔ 5374 και έχει σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 1 του Συντάγματος, αυξημένη έναντι των κοινών νόμων ισχύ προβλέπεται, ότι: *«Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δικαιούται*

σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της περιουσίας αυτού, ειμή δια λόγους δημόσιας ωφέλειας και υπό τους προβλεπόμενους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του Διεθνούς Δικαίου όρους». Με τη διάταξη αυτή κατοχυρώνεται ο σεβασμός της περιουσίας του προσώπου, το οποίο μπορεί να τη στερηθεί μόνο για λόγους δημόσιας ωφέλειας. Κατά το Ε.Δ.Δ.Α. το άρθρο 1 Π.Π.Π. Ε.Σ.Δ.Α., που εγγυάται ουσιαστικά το δικαίωμα στην περιουσία, περιέχει τρεις διακριτούς κανόνες: Ο πρώτος, που διατυπώνεται στο πρώτο εδάφιο της πρώτης παραγράφου και έχει γενικό χαρακτήρα, διακηρύσσει την αρχή του σεβασμού της περιουσίας. Ο δεύτερος, που διατυπώνεται στο δεύτερο εδάφιο της πρώτης παραγράφου, αφορά τη στέρηση της περιουσίας, την οποία θέτει υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Ο τρίτος, που περιέχεται στη δεύτερη παράγραφο, αναγνωρίζει στα Συμβαλλόμενα Κράτη την εξουσία - μεταξύ άλλων - να ρυθμίζουν τη χρήση της περιουσίας σύμφωνα προς το γενικό συμφέρον.

Ο δεύτερος και ο τρίτος κανόνας, που αναφέρονται σε ειδικά παραδείγματα επεμβάσεων στο δικαίωμα στην περιουσία, πρέπει να ερμηνεύονται υπό το φως της αρχής, που θέτει ο πρώτος κανόνας, (βλ. James κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου, απόφ. 21.2.1986, Σειρά Α' αρ. 98, σελ. 29-30, παρ. 37). Στην έννοια της περιουσίας περιλαμβάνονται όχι μόνο τα εμπράγματα δικαιώματα αλλά και όλα τα δικαιώματα περιουσιακής φύσεως και τα κεκτημένα «οικονομικά συμφέροντα». Καλύπτονται έτσι τα ενοχικά περιουσιακά δικαιώματα και ειδικότερα είτε απαιτήσεις αναγνωρισμένες με δικαστική ή διαιτητική απόφαση, είτε απλώς γεννημένες κατά το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία, με βάση το ισχύον έως την προσφυγή στο δικαστήριο δίκαιο ότι μπορούν να ικανοποιηθούν δικαστικά (πάγια νομολογία Ε.Δ.Δ.Α. Pressos Compania Naviera S.A κά κατά Βελγίου, Pine Valle Development κατά Ιρλανδίας και ΑΠ 40/1998 Ολ. ΑΠ 9/2008)

Στην έννοια του προστατευόμενου κατά τα ανωτέρω περιουσιακού δικαιώματος υπάγονται τόσο οι αμοιβές όσο και οι συντάξεις και οι εν γένει κοινωνικοασφαλιστικές

παροχές, όπως έχει παγίως γίνει δεκτό μέσω της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

4^{ος} λόγος ακύρωσης: Αντίθεση των οικείων διατάξεων με την αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου.

Επίσης, η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, που εντάσσεται στις θεμελιώδεις αρχές του Ευρωπαϊκού Δικαίου, αποβλέπει να διασφαλίσει τον πολίτη από την απρόβλεπτη μεταβολή καταστάσεων και εννόμων σχέσεων, που διέπει το κοινοτικό δίκαιο. Η αρχή αυτή πρέπει να εφαρμόζεται και στο εσωτερικό δίκαιο καθόσον αφορά το ύψος των αποδοχών των εργαζομένων, οι οποίοι δικαιολογούνται να τρέφουν προσδοκίες ότι αυτές δεν θα μειωθούν αδικαιολόγητα στο μέλλον (ΑΠ 9/2008).

Από το συνδυασμό, της αρχής της νομιμότητας, η οποία αποτελεί έκφανση της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής του κράτους δικαίου και της οποίας αποτελεί αναγκαίο συστατικό και της γενικής αρχής του διοικητικού δικαίου της χρηστής διοίκησης οι οποίες πρέπει να διέπουν την δράση της Διοίκησης, γεννάται στην περίπτωση της παραβίασής τους, λόγος ακυρώσεως της διοικητικής πράξης λόγω αντισυνταγματικότητας. Χρηστή είναι η διοίκηση που δεν αυθαιρετεί, δεν αιφνιδιάζει το διοικούμενο, αιτιολογεί τις πράξεις της και εν τέλει είναι επιεικής κατά την άσκηση της κυριαρχικής εξουσίας της. (Η εν λόγω αρχή αναγνωρίζεται και από το ΔΕΚ 0090/96)

Επίσης, η διοίκηση οφείλει να συμπεριφέρεται στις σχέσεις της με τους πολίτες με ευθύτητα και εντιμότητα και να μην διαψεύδει την αξιοπιστία του κράτους εν γένει με αντιφατικές ενέργειες. Κατά τις υπ' αριθμ. 2261 και 2657/ 1987 αποφάσεις του ΣΤΕ, η προαναφερόμενη αρχή της καλής πίστης του πολίτη, ο νόμος πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με την αρχή αυτή και τα διοικητικά όργανα να την εφαρμόζουν. Επιπλέον, οι ανωτέρω αρχές συνάγονται από το Σύνταγμα και αποτελούν κριτήριο για τη

συνταγματικότητα των νομοθετικών διατάξεων. Στο πεδίο του διοικητικού δικαίου, αποτελούν ειδικότερες γενικές αρχές, δηλ. στοιχείο της αρχής της νομιμότητας και είναι δυνατόν να αποτελέσουν κριτήρια για τον καθορισμό των ορίων της δράσης της

Τέλος, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που εντάσσεται στις θεμελιώδεις αρχές της Κοινότητας αποβλέπει να διασφαλίσει κάθε πολίτη από την απρόβλεπτη μεταβολή καταστάσεων και εννόμων σχέσεων, που διέπει το κοινοτικό δίκαιο. Ήδη από το 1978 με τη σημαντική απόφαση Torner, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει δεχθεί ότι η αρχή της εμπιστοσύνης «*αποτελεί τμήμα της κοινοτικής έννομης τάξης, ούτως ώστε παράβασή της να συνιστά παραβίαση της Συνθήκης ίδρυσης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και κάθε κανόνα σχετικού με την εφαρμογή της κατά την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης*». Το Δικαστήριο θεωρεί γενικά ότι με βάση την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και με την εξαίρεση συνδρομής άμεσου και επιτακτικού κοινοτικού συμφέροντος, μέτρα τα οποία ανατρέπουν ευνοϊκές ρυθμίσεις στις οποίες ο μέσος πληροφορημένος και καλόπιστος πολίτης εύλογα και θεμιτά υπολόγιζε και προσδοκούσε, δεν μπορούν να εφαρμόζονται απροειδοποίητα και χωρίς πρόβλεψη. Ο νομοθέτης είναι υποχρεωμένος να προβλέπει μεταβατικές διατάξεις σε νόμους που προσβάλλουν παγιωθείσες καταστάσεις στις οποίες οι πολίτες απέβλεπαν με εμπιστοσύνη και εάν αυτό προσκρούει σε κάποια ανάγκη δημοσίου συμφέροντος, να προβλέπει αποζημιώσεις για τους θιγομένους. Η αρχή της προστασίας της εμπιστοσύνης του πολίτη προς το κράτος αναγνωρίζεται και από το Σύνταγμά μας. Μολονότι δεν θεσπίζεται στο ισχύον Σύνταγμα με ρητή διάταξη, η αρχή αυτή, που υποχρεώνει τον κοινό νομοθέτη στην τήρηση των δεσμεύσεων τις οποίες έχει αναλάβει, αποτελεί αναγκαία και κύρια λογική συνέπεια της θεμελιώδους αρχής του κράτους δικαίου (ΣτΕ 1602/1987 – Ολ,ΣτΕ.3523/92).

5^{ος} λόγος ακύρωσης: Αντίθεση των οικείων διατάξεων με την αρχή της αναλογικότητας.

Κατ' αρχήν πρέπει να τονιστεί, ότι η έννοια του δημοσίου συμφέροντος, όπως γίνεται δεκτό από την νομολογία, η οποία δικαιολογεί την στέρηση της ιδιοκτησίας, δεν μπορεί να είναι απλά η έννοια του ταμειακού συμφέροντος του Δημοσίου, δεδομένου, ότι από κάθε περικοπή ή περιστολή δαπανών γεννάται όφελος για το Δημόσιο, είτε υπό την έννοια της αποφυγής πληρωμής υποχρεώσεων του είτε υπό την έννοια της μείωσης των δαπανών του. Όπως ανωτέρω αναλυτικά εκτέθηκε, η έννοια του δημοσίου συμφέροντος, που δύναται να περιορίζει το εκ του νόμου προστατευόμενο δικαίωμα στην περιουσία πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς και να στηρίζεται σε επαρκή δημοσιονομικά στοιχεία, που καθιστούν επιβεβλημένη την συγκεκριμένη νομοθετική επιλογή, μέσα στα πλαίσια της αρχής της αναλογικότητας. Η αρχή της αναλογικότητας, όπως έχει διαπλαστεί από την θεωρία και την νομολογία δεν είναι τίποτε άλλο από μια τεχνική συνταγματικού ελέγχου των κρατικών ενεργειών, όταν αυτές βαρύνουν υπέρμετρα τους πολίτες και τα κατοχυρωμένα δικαιώματά τους. Ορίζει, δηλαδή, τα απώτατα όρια του συνταγματικά επιτρεπτού της κρατικής περιοριστικής επέμβασης στα θεμελιώδη ατομικά δικαιώματα, επιτάσσοντας την ύπαρξη εύλογης αναλογίας, ανάμεσα στον επιδιωκόμενο σκοπό και στον περιορισμό συνταγματικού δικαιώματος, ως μέσου για την επίτευξη του σκοπού.

Η αρχή της αναλογικότητας έχει αναγνωριστεί από μακρού ως ιδιόμορφη κανονιστική αρχή, που αποτελεί αναγκαίο κανόνα ερμηνείας για την αξιολόγηση της συνταγματικότητας των περιορισμών των θεμελιωδών δικαιωμάτων από τον κοινό νόμο. Η ιδιαίτερη χρησιμότητα της αναδεικνύεται πρωτίστως σε περιπτώσεις σύγκρουσης κανόνων δικαίου, στο πλαίσιο των οποίων η αρχή εξυπηρετεί την οριοθέτηση των εκάστοτε συγκρουόμενων αγαθών ή αξιών. Νομολογιακά η αρχή της αναλογικότητας, εφαρμόστηκε ρητώς για πρώτη φορά με την υπ' αριθμόν 2112/1984 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ενώ θεμελιώθηκε συνταγματικά με την αναθεώρηση του έτους 2001, όταν πλέον συμπεριελήφθη στο άρθρο 25 παρ.1 δ του

Συντάγματος, όπου ορίστηκε, ότι οι κάθε είδους περιορισμοί των συνταγματικών δικαιωμάτων πρέπει να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας. Η εν λόγω αρχή ισχύει έναντι όλων των μορφών άσκησης εξουσίας, ανεξαρτήτως της οργανωτικής τους μορφής και του γεγονότος, ότι η δράση τους διέπεται κατ' αρχήν από το ιδιωτικό δίκαιο. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων την αναγνώρισε ως αρχή του ευρωπαϊκού Κοινοτικού Δικαίου ήδη από το έτος 1970 ενώ το Ε.Δ.Δ.Α., την θεωρεί ως εγγενή στο συνολικό σύστημα της Ε.Σ.Δ.Α. (Απόφαση 23-4-1982).

Πριν την συνταγματική θεμελίωση της με την αναθεώρηση του έτους 2001, η αρχή της αναλογικότητας θεμελιώνονταν συνταγματικά στα άρθρα 5 παρ.1 και 25 παρ.1 του Συντάγματος. Από την πρώτη διάταξη συνάγεται, ότι οι περιορισμοί της ελευθερίας ανάπτυξης της προσωπικότητας δεν μπορούν να ξεπερνούν το αναγκαίο μέτρο για την προστασία του Συντάγματος, των χρηστών ηθών και των δικαιωμάτων των άλλων, ενώ σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 25 παρ.1 η κρατική εγγύηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, θα πρέπει να διασφαλίζει την ακώλυτη άσκηση τους. Μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος το έτος 2001 η ρητή κατοχύρωση της στο άρθρο 25 παρ.1, ήρθε να άρει κάθε αμφισβήτηση αναγνωρίζοντας την ανάγκη για ενιαία εφαρμογή της από την δικαστική αλλά και την νομοθετική και εκτελεστική εξουσία.

Η υπό κρίση αρχή αναλύεται σε τρεις επιμέρους αρχές: 1) Την αρχή της αναγκαιότητας (Erfordelichkeit), 2) στην αρχή της καταλληλότητας (Geeingmetheit) και 3) στην αρχή της αναλογικότητας με στενή έννοια (Verhältnismässigkeit in engerem Sinn), Με την σειρά της η αρχή της αναλογικότητας αναλύεται σε τρεις επιμέρους αρχές: 1) την αρχή της ελάχιστης δυνατής προσβολής ή του ηπιότερου μέτρου 2) την αρχή της αποφυγής ασύμμετρων ή δυσανάλογων συνεπειών και 3) την αρχή της απαγόρευσης της χρονικής ασυνέπειας ή υπερβολής. Η προσφορότητα ή καταλληλότητα του περιορισμού ελέγχεται σε σχέση με την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Ένα μέτρο (νομοθετικό ή διοικητικό) θεωρείται κατάλληλο και κατά συνέπεια συνταγματικό ακόμα και όταν με αυτό επιτυγχάνεται εν μέρει η πραγματοποίηση του σκοπού. Αυτό

βέβαια, προϋποθέτει, ότι το εν λόγω μέτρο, δύναται πραγματικά ή άποψη να συνδράμει στην επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Η αρχή της αναγκαιότητας, επιβάλλει στην διοίκηση ή στον νομοθέτη να λάβει το συγκεκριμένο περιοριστικό ατομικών δικαιωμάτων μέτρο, μόνο όταν αυτό είναι αναγκαίο, όταν δηλαδή αποκλείεται η επιλογή άλλου εξίσου αποτελεσματικού, λιγότερο όμως περιοριστικού μέτρου. Εάν δηλαδή το ίδιο αποτέλεσμα είναι δυνατόν αν επιτευχθεί με μικρότερο περιορισμό, τότε ο επιβαλλόμενος περιορισμός δεν είναι αναγκαίος και συνακόλουθα δεν είναι σύμφωνος με την αρχή της αναλογικότητας. Οι κάθε είδους κρατικές παρεμβάσεις δικαιολογούνται να περιορίσουν την ελευθερία του ατόμου, μόνο όταν η συντρέχουσα ανάγκη θεραπείας, διατήρησης ή διαφύλαξης της δημόσιας τάξης τις καθιστά αναγκαίες (ΣΤΕ 1158/1988).

Συνεπώς αναγκαίο είναι ένα μέτρο, όταν η Διοίκηση δεν θα μπορούσε να επιλέξει ένα άλλο, εξίσου αποτελεσματικό, το οποίο δεν θα περιόριζε ή θα περιόριζε λιγότερο αισθητά τα θεμελιώδη δικαιώματα του πολίτη. Πότε ένα μέτρο είναι εξίσου αποτελεσματικό δεν μπορεί να διαπιστωθεί αφηρημένα παρά μόνο *in concrete*. Δύο εξίσου κατάλληλες επεμβάσεις στο χώρο των ατομικών ελευθεριών, που επιφέρουν την ίδια επιτυχία, μπορεί να έχουν επιβλαβείς επιδράσεις σε διαφορετικούς τομείς. Μόνο όταν προκύπτει, ότι τα μειονεκτήματα του εφαρμοζόμενου μέτρου υπερिशχούν εκείνων, που επιφέρει ένα άλλο μέτρο, πρέπει η εκλεγμένη ρύθμιση να θεωρηθεί ως μη αναγκαία. Η αρχή της αναλογικότητας εν στενή έννοια, επιτάσσει, ότι μεταξύ του συγκεκριμένου νομοθετικού ή διοικητικού μέτρου και του επιδιωκόμενου (νομίμου) σκοπού πρέπει να υπάρχει μια εύλογη σχέση. Αυτή η σχέση υπάρχει, όταν το λαμβανόμενο μέτρο είναι κατάλληλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, συνεπάγεται κατ' ένταση και διάρκεια τα λιγότερα δυνατά μειονεκτήματα για τον πολίτη και τέλος όταν τα συνεπαγόμενα μειονεκτήματα δεν υποσκελίζουν τα πλεονεκτήματα. Η αρχή της ελάχιστης δυνατής προσβολής ή του ηπιότερου μέτρου, επιβάλλει στην διοίκηση μεταξύ των περισσότερων δυνατών μέτρων να επιλέγει το ηπιότερο, εκείνο δηλαδή, που θα επιβαρύνει λιγότερο το άτομο και το κοινωνικό σύνολο. Η αρχή του

ηπιότερου μέτρου απορρέει από την έννοια του κράτους δικαίου και συνιστά σύνθεση των αρχών της ισότητας και της επιείκειας.

Η αρχή της αποφυγής των ασύμμετρων συνεπειών παραπέμπει στην στάθμιση κόστους -οφέλους και εξετάζει την προσφορότητα με τη σχέση μέσου και επίτευξης τουστόχου. Βάσει αυτής, οι αναμενόμενες δυσμενείς συνέπειες του μέτρου πρέπει συγκρινόμενες με τον επιδιωκόμενο από τον νόμο σκοπό, να τελούν σε αναλογία προς αυτόν. Η απαγόρευση της χρονικής υπερβολής επικεντρώνεται στην διάρκεια των κρατικών ενεργειών. Βάσει αυτής, ένα μέτρο θεωρείται επιτρεπτό για τόσο χρονικό διάστημα, όσο απαιτείται για την επέλευση των νομικών συνεπειών του, μέχρις ότου, δηλαδή επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος σκοπός ή να γίνει εμφανής η αδυναμία πραγματοποίησης. Στην έννοια της αναλογικότητας εντάσσεται και η έννοια της στάθμισης συμφερόντων, στις περιπτώσεις σύγκρουσης, όταν οι ανώτερες αξίες υπερτερούν και οι κατώτερες αξίες υποχωρούν. Η αρχή της αναλογικότητας αποτελεί κατ' αρχήν δέσμευση της νομοθετικής εξουσίας, η οποία κατά την ρύθμιση των κοινωνικών σχέσεων στα πλαίσια των επιταγών του συντάγματος και ιδίως στις περιπτώσεις νομοθετικού περιορισμού της ιδιωτικής και κοινωνικής αυτονομίας, επιβάλλεται να αποφεύγει την θέσπιση δυσανάλογων ρυθμίσεων. Τέλος, ο σεβασμός της αρχή σε αυτό το πρώτο επίπεδο εφαρμογής της, δηλαδή κατά την θέσπιση ενός τυπικού νόμου από τον νομοθέτη, έχει ιδιαίτερη βαρύτητα καθώς δεν διασφαλίζει μόνο την συνταγματικότητα του τυπικού νόμου αλλά προωθεί ταυτόχρονα και την ασφάλεια δικαίου, στο μέτρο, που η στάθμιση του νομοθέτη λειτουργεί ως πρόκριμα για τον *in concreto* έλεγχο κατά την εφαρμογή του νόμου. Ομοίως από το άρθρο 1 παρ.3 του Συντάγματος, προκύπτει η δέσμευση όλων των οργάνων της εκτελεστικής εξουσίας από την αρχή της αναλογικότητας. Είναι σαφές, ότι η σημασία της αρχής αναδεικνύεται ιδίως στις περιπτώσεις, στις οποίες τα εκτελεστικά όργανα δικαιούνται σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις να ενεργούν κατά διακριτική ευχέρεια.

Αντίστοιχα, η υποχρέωση σεβασμού της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας σε

δικαιοδοτικό επίπεδο προκύπτει σαφώς από τον συνδυασμό των άρθρων 1 παρ. 3 και 87 παρ. 2 του Συντάγματος. Όπως δέχτηκε και το Συμβούλιο της Επικρατείας στην υπ' αριθμόν 1975/1991 απόφαση του (Δ Τμήμα), τα μέτρα, που λαμβάνονται για την προστασία της εθνικής οικονομίας δεν θίγουν την αξιοπρέπεια του ανθρώπου (άρθρο 2 παρ.1 Σ) και την προστατευόμενη εκ του Συντάγματος ελευθερία των συλλογικών διαπραγματεύσεων, όταν έχουν χαρακτήρα παροδικό, χρονικά δηλαδή ορισμένο.

Επειδή συνεπεία των ανωτέρω οι προσβαλλόμενες είναι ακυρωτές.

Επειδή καταβλήθηκε το οικείο παράβολο καθώς επίσης και το γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών Δ.Σ.Α.

Επειδή έχουμε έννομο συμφέρον για την ακύρωση των ανωτέρω πράξεων.

Επειδή τα ανωτέρω είναι νόμιμα, βάσιμα και αληθή.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Συν τη ρητή επιφύλαξη όσων προσθέσουμε

ΖΗΤΑΜΕ

- Να γίνει δεκτή η παρούσα.
- Να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες πράξεις και Υπουργικές Αποφάσεις καθώς και κάθε άλλη συναφής προς αυτές πράξη.
- Να καταδικαστούν τα αντίδικα στη δικαστική μας δαπάνη.

Αθήνα, 25-7-2016

Ο Πληρεξούσιος Δικηγόρος